

УДК 372. 612

Малахова Ж. В.¹, Сокрут В. Н.², Сокрут О. П.³

¹ доцент каф. реабілітаційної та спортивної медицини «Донецький національний медичний університет»

² д.мед.н., проф., зав. каф. реабілітаційної та спортивної медицини «Донецький національний медичний університет»

³ к.мед.н., доцент каф. реабілітаційної та спортивної медицини «Донецький національний медичний університет»

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ РЕФОРМУВАННЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ ЗВО

Вступ. Сучасне суспільство перебуває в періоді значних змін, що охоплюють усі сфери життя, зокрема й систему вищої освіти. Законодавчі ініціативи спрямовані на створення умов для підготовки висококваліфікованих фахівців, здатних успішно конкурувати на ринку праці, а також на формування особистості, яка прагне до здорового та якісного життя.

Дослідники у сфері фізичного виховання та спорту погоджуються, що модернізація вищої освіти вимагає ґрунтовного оновлення системи професійної підготовки [1, 2, 3]. Це включає постійне розширення та оновлення знань, а також розвиток навичок самовдосконалення та

самореалізації. Освітні дисципліни забезпечують засвоєння теоретичних знань і практичних умінь, а фізичне виховання у закладах вищої освіти сприяє впровадженню сучасних оздоровчих методик у навчальний процес і позанавчальну діяльність.

Постановка проблеми. Проблема фізичного виховання молоді в сучасних умовах пов'язана з необхідністю розробки та впровадження ефективних нормативів фізичної підготовленості, що відповідали б сучасним вимогам до здоров'я та безпечної життєдіяльності. Відсутність єдиної національної системи фізичного виховання та чітко визначених стандартів фізичної підготовленості створює передумови для реформування цієї сфери.

Формування відповідального ставлення молоді до власного здоров'я можливе лише за умови комплексного підходу, що поєднує фізичний, психічний і соціальний аспекти розвитку. Важливим аспектом вирішення цієї проблеми є міждисциплінарний підхід, що інтегрує знання з педагогіки, медицини, психології та інших наук.

Обговорення. Аналіз наукових досліджень та нормативних актів свідчить про те, що в основі сучасної ідеології фізкультурно-оздоровчого руху в Україні повинні бути такі напрями руху:

- фізична активність – в якості єдиної альтернативи хворобам та шкідливим звичкам;
- охорона здоров'я та формування гармонійної особистості – в якості пріоритетного напрямку діяльності суспільства;
- цілеспрямована рухова активність – в якості головної умови ведення самостійних занять;
- засоби фізичного виховання повинні бути спрямовані на виховання у конкретної особистості прагнення до ведення ЗСЖ з урахуванням потреб, цінностей, природних здібностей.

Фізичне виховання як навчальна дисципліна має у порівнянні з іншим найбільше поле для формування прагнення до саморозвитку за рахунок широкого й дуже важливого для життєдіяльності студентської молоді спектру цілей і завдань (оздоровчі, освітні, виховні), наявності різноманітних форм проведення занять, існування широкого кола привабливих засобів. Таки чином, досягнення стійкого позитивного результату у справі формуванні ЗСЖ неможливе без оптимізації загального навчального процесу урахуванням вищезазначених компонентів.

Ефективність занять з фізичного виховання у закладі вищої освіти у значній мірі залежить від змісту програми, за якою вони займаються. Заклади вищої освіти у відповідності до «Державних вимог до навчальних програм з фізичного виховання у системі освіти», навчальних планів та базової навчальної програми з фізичного виховання, розробляють робочі навчальні програми з фізичного виховання. Активні процеси оптимізації системи

фізичного виховання дозволяють наряду з базовою програмою реалізувати авторські програми з фізичного виховання, урахувавши особливості матеріальної бази, історично складених традицій та особистої компетентності професорсько-викладацького складу.

Висновки. Ураховуючи вищезазначене та зважаючи на те, що студенти, які вступають до ЗВО, мають різні потреби та життєвий досвід, найбільш перспективним напрямком організації занять з фізичного виховання є оптимальне поєднання обов'язкової форми організації занять і у подальшому вільним вибором форм занять з різноманітних видів спорту з консультативним супроводом викладачів. Це обумовлює потребу активного вдосконалення науково-методичних основ фізичного виховання.

Таким чином, зміни спрямованості процесу фізичного виховання, зміна якого ґрунтується на формуванні фізичної культури особистості, потребує оптимального співвідношення методів класичного фізичного виховання і вже поступово, на старших курсах звернення до особистості студента, його інтересів та потреб у сфері тілесного (фізичного) і духовного вдосконалення. При вирішенні основних завдань навчальної програми з фізичного виховання, можливо використання допоміжних засобів нетрадиційних видів оздоровчої гімнастики, фітнесу тощо.

Функціонування української системи вищої освіти за принципами Болонського процесу протягом понад десяти років дозволило здійснити аналіз її сучасного стану, тенденцій розвитку та проблем реформування. Основна мета реформування – підвищення якості освіти та забезпечення європейського ринку праці висококваліфікованими фахівцями. Однак, запроваджені принципи не завжди враховують особливості українського ринку праці та іноді суперечать усталеним традиціям підготовки спеціалістів.

У зв'язку з цим важливо розробляти освітні стратегії, які поєднуюватимуть європейські стандарти з національними інтересами, зберігаючи унікальні освітні традиції України. Зокрема, необхідно передбачити обов'язкове фізичне виховання у межах освітніх програм із відповідним урахуванням кредитів.

Хоча Болонський процес передбачає уніфікацію вищої освіти на європейському рівні, кожна національна система повинна наповнювати її власним змістом, що відповідає соціально-економічним умовам країни, стану здоров'я молоді та освітнім пріоритетам. Тільки така гармонізація освітніх систем зможе сприяти спільному пошуку ефективних рішень для модернізації освіти, науки та інших сфер суспільного життя.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бабаджанян В., Семаль Н., Беседа Н., Фаріонов В., Курій О. Сучасний стан фізичного виховання студентів у закладах вищої освіти під час війни в Україні. Наука і техніка сьогодні. 2023. No 2(16). С. 167-176.

2. Корольова Н. Ю. Педагогічні проблеми навчання студентів дисципліні «Фізичне виховання» в сучасних умовах. Науковий вісник Львівської академії. Серія: Педагогічні науки. 36. наук. праць. 2019. С. 150-154.

3. Корягін В., Блавт О. Сучасні виклики модернізації у фізичному вихованні студентів закладів вищої освіти. Актуальні проблеми фізичного виховання різних верств населення. 2020. С. 93-97.